

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 20.12.2011
COM(2011) 933 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL ȘI COMITETUL REGIUNILOR**

Inițiativa privind oportunitățile pentru tineri

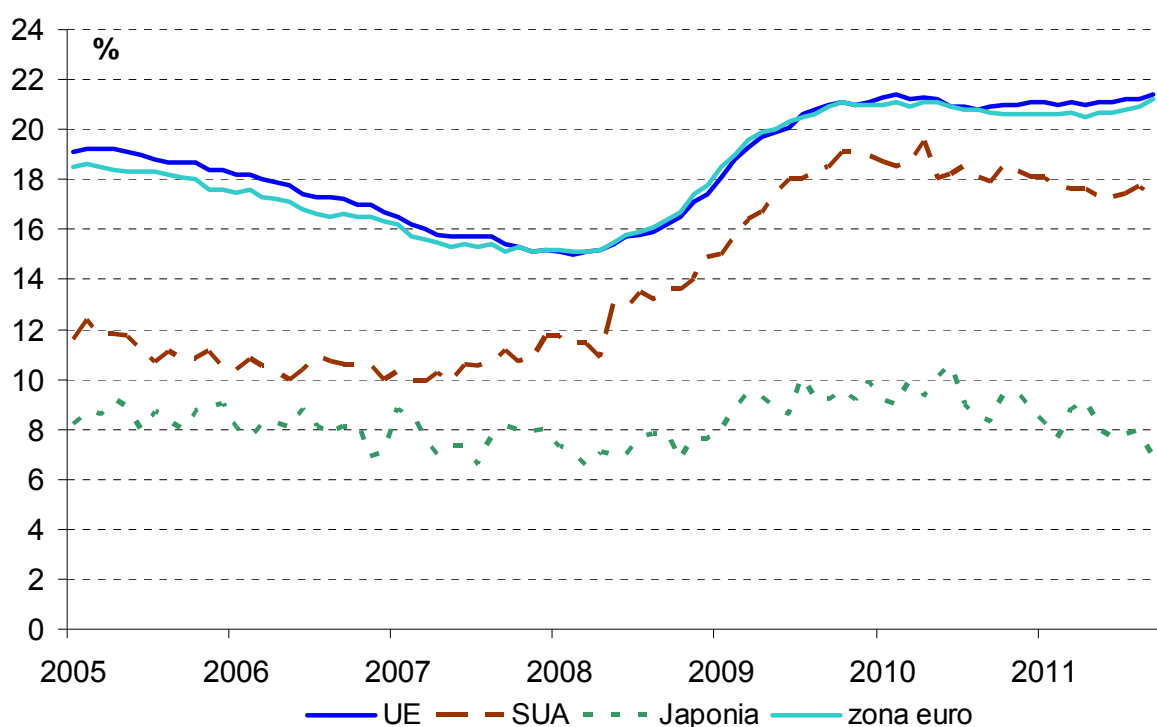
COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL ȘI COMITETUL REGIUNILOR

Inițiativa privind oportunitățile pentru tineri

1. RISCUL UNEI GENERAȚII PIERDUTE?

În momentul de față, peste 5 milioane de tineri din UE sunt șomeri. Între 2008 și 2010, acest număr a crescut cu un milion.

Figura 1: Evoluția ratelor șomajului în rândul tinerilor (15-24 de ani) din 2005

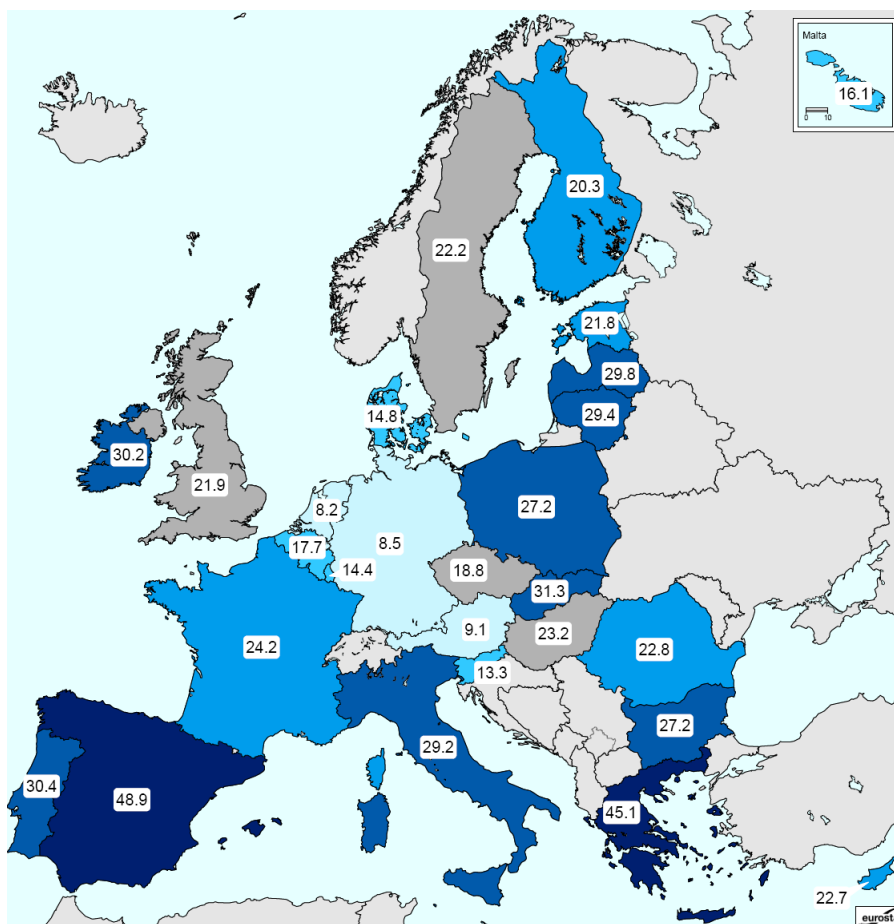

Sursa: date lunare Eurostat privind șomajul; date ajustate în funcție de variațiile sezoniere, cu excepția Japoniei

Aceasta înseamnă că unul din cinci tineri de pe piața muncii nu poate găsi un loc de muncă. **Rata șomajului în rândul tinerilor** (peste 20%) este de două ori mai mare decât pentru ansamblul populației active și aproape de trei ori mai mare decât rata pentru populația activă adultă. În unele țări, această rată atinge până la 40%. În cadrul aceleiași țări, situația poate varia semnificativ de la o regiune la alta. În plus, anumite categorii de tineri (printre care femeile, tinerii cu handicap, tinerii care provin din medii de migranți) sunt deosebit de expuse la riscul de șomaj, șomaj de lungă durată, părăsire timpurie a școlii sau inactivitate¹.

¹ De exemplu, rata medie a șomajului din UE pentru tinerii migranți depășește 30%.

Figura 2: Ratele șomajului în rândul tinerilor (15-24 de ani) (octombrie 2011)

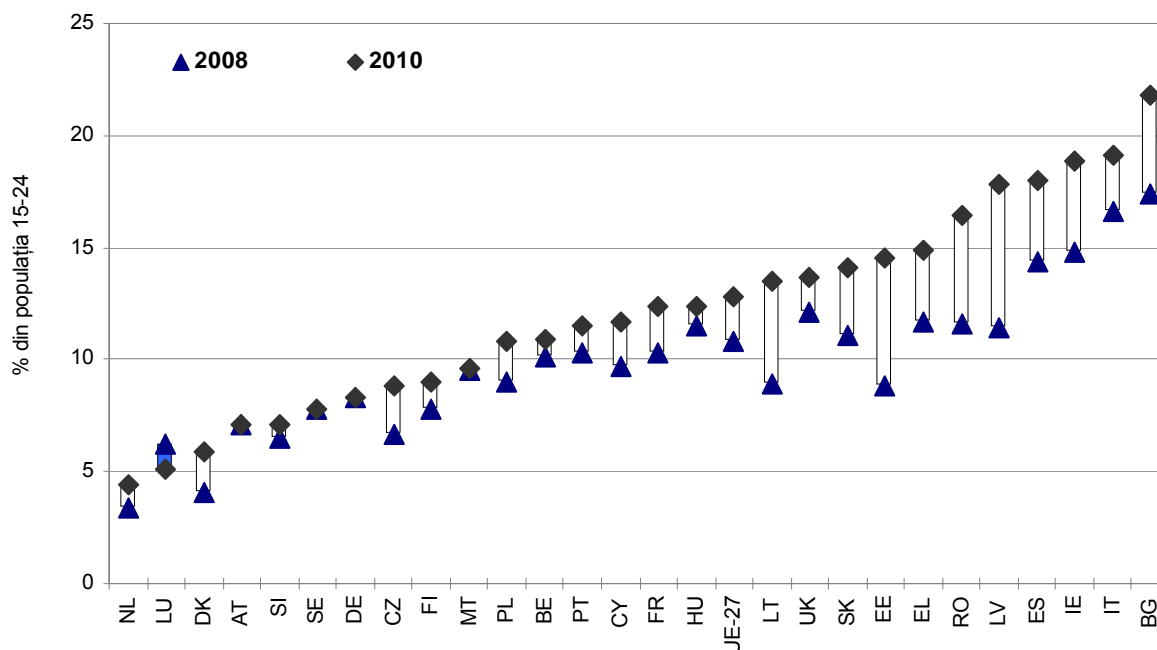

Sursa: Eurostat, date lunare Eurostat privind șomajul; date ajustate în funcție de variațiile sezoniere

În contextul unui nivel tot mai ridicat al șomajului, tinerilor le este mai greu să-și găsească un loc de muncă, iar mulți dintre aceștia ar putea decide să-și prelungească sau să-și reia studiile. Aceasta ar putea reprezenta o investiție pentru viitor, cu condiția de a obține competențele potrivite. Cu toate acestea, realitatea este că mulți tineri nu participă nici la lumea muncii, nici la cea a studiilor.

În total, 7,5 milioane de persoane din grupul de vârstă 15-24 nici nu lucrează, nici nu urmează studii sau cursuri de formare profesională. Această proporție a crescut de la 10,8% în 2008 la 12,8% în 2010 pentru UE în ansamblu. În Bulgaria, Estonia, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, România, Slovacia și Spania peste 14% dintre tineri nu (mai) studiază și (încă) nu lucrează.

Figura 3: Proportia tinerilor care nu lucreaza si nu urmeaza nicio forma de educatie sau formare profesionala, ca procent din grupul de varsta 15-24 in 2008 si in 2010

Sursa: Eurostat, Ancheta privind forța de muncă în UE²

Aceasta înseamnă că tinerii respectivi au părăsit educația formală și fie sunt șomeri - în căutarea unui loc de muncă – fie nu se află pe piața muncii, de exemplu căutând un loc de muncă în mod pasiv, fiind descurajați în ceea ce privește intrarea pe piața forței de muncă sau evitând în mod deliberat acest lucru, eventual desfășurând alte activități de tip familial sau privat.

Pentru multe persoane, efectul prelungit al crizei agravează o situație deja dificilă. **Șomajul de lungă durată în rândul tinerilor** este în creștere: în medie 28% dintre tinerii șomeri sub 25 de ani s-au aflat în șomaj pentru o perioadă mai mare de 12 luni. În plus, un număr din ce în ce mai mare de tineri nu se află în căutarea activă a unui loc de muncă. Fundația Europeană pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Viață și de Muncă (Eurofound) estimează că în 2008 costul pentru societate al șomajului sau inactivității de lungă durată în rândul tinerilor din cele 21 de state membre pentru care datele sunt disponibile se ridică la cel puțin 2 miliarde EUR pe săptămână, în total echivalentul a 1,1% din PIB³. Reinsertia profesională a doar 10% dintre aceste persoane ar crea economii anuale de peste 10 miliarde EUR.

² Datele pentru Malta și Suedia sunt provizorii; datele pentru Luxemburg nu sunt suficient de fiabile din cauza dimensiunii reduse a eșantionului.

³ Eurofound (2011), „Impactul social al crizei”. Costurile estimate includ câștigurile prevăzute și costurile pentru finanțele publice ca urmare a excesului de plăți de transfer efectuate prin intermediul mecanismelor de protecție socială; ele reprezintă o limită inferioară, deoarece nu includ costurile

În același timp, reducerea locurilor de muncă permanente în timpul crizei a afectat în mod disproporționat tinerii, aceștia fiind suprareprezențați în categoria contractelor temporare. Deși contractele temporare pot constitui un prim pas spre forme de angajare mai stabile, în statele membre în care ponderea contractelor temporare este mai mare trecerea de la contracte temporare la contracte permanente este, de asemenea, mai dificilă. Acest lucru poate crea **piețe ale forței de muncă segmentate**, tinerii fiind blocați în cadrul segmentelor inferioare ale acestora, beneficiind de mai puțină formare la locul de muncă, de niveluri de remunerare mai scăzute și de perspective mai proaste în ceea ce privește angajarea și cariera pe termen lung⁴. Dificultățile de pe piața muncii au, de asemenea, un impact negativ asupra tinerilor între 25 și 29 de ani cu studii superioare, pentru care este mai greu să găsească un loc de muncă adecvat calificărilor lor.

În 2010 și 2011, nivelurile ridicate ale șomajului au coexistat cu dificultăți crescute în ceea ce privește ocuparea posturilor vacante⁵. Aceste tendințe indică o creștere a **incompatibilităților de pe piața forței de muncă**, ca urmare a unor competențe neadecvate, a mobilității geografice limitate sau a unor condiții de salarizare neadecvate, în ansamblul sectoarelor și regiunilor din UE. Între momentul actual și 2020, se estimează că vor apărea 73 de milioane de posturi vacante ca urmare a pensionării lucrătorilor. Acestea vor trebui să fie ocupate prin angajarea de personal nou având calificările adecvate, creând astfel noi oportunități pentru tineri.

Cu toate acestea, în prezent, în condițiile unui grup de vârstă cu dimensiuni în scădere, o mare parte a noii generații nu deține competențele necesare pentru a intra și a se afirma pe piața forței de muncă în mod durabil⁶. Proporția **persoanelor care părăsesc timpuriu școala**⁷ continuă să fie mai mare de 14%, echivalentul a unul din șase tineri. Această proporție este cu mult mai mare decât obiectivul de 10%, stabilit în cadrul Strategiei Europa 2020. OCDE estimează că aproximativ 30-40% din persoanele care părăsesc timpuriu școala sunt expuse riscului de a se confrunta cu dificultăți persistente în ceea ce privește accesul la un loc de muncă stabil⁸, cu riscuri de marginalizare în timp.

Pentru a răspunde acestor provocări, Europa trebuie să investească în tinerii săi și să propună acțiuni imediate și eficiente pentru a preveni și a combate nivelurile ridicate ale șomajului în rândul tinerilor. Sunt necesare măsuri de stimulare a creșterii economice pentru a crea noi locuri de muncă, dar numai acestea nu sunt suficiente pentru a rezolva problema șomajului în

---

suplimentare, cum ar fi neplata impozitelor pe câștigurile prevăzute, cheltuielile pentru sănătate și justiția penală. Țările excluse din estimare din cauza lipsei unor variabile statistice sunt DK, EL, FI, FR, MT și SE. Populația de referință este reprezentată de șomerii sau persoanele inactice (și care nu urmează nicio formă de educație) pentru mai mult de șase luni, cu vârste între 16 și 29 de ani.

⁴ A se vedea Raportul privind ocuparea forței de muncă în Europa pentru 2010 al Comisiei, precum și Buletinul trimestrial privind ocuparea forței de muncă și situația socială din UE, septembrie 2011.

⁵ A se vedea proiectul de raport comun privind ocuparea forței de muncă 2011/12, COM(2011)815 anexa III, din 23.11.2011, p. 6f.

⁶ A se vedea proiectul de raport comun privind educația și formarea 2020, COM(2011)902, din 20.12.2011.

⁷ Persoanele care părăsesc timpuriu școala sunt tinerii care renunță la studii și formare cel mult după absolvirea ciclului secundar inferior și care nu mai urmează nicio formă de educație sau formare.

⁸ Scarpetta S., A. Sonnet și T. Manfredi (2010) „Creșterea șomajului în rândul tinerilor în timpul crizei: cum pot fi prevenite efectele negative pe termen lung asupra unei generații?” (*Rising youth unemployment during the crisis: how to prevent negative long-term consequences on a generation?*), Documentele OCDE privind problemele sociale, ocuparea forței de muncă și migrația (*OECD Social, Employment and Migration Papers*), nr. 106.

rândul tinerilor. Acesta este motivul pentru care Comisia propune **Inițiativa privind oportunitățile pentru tineri** (a se vedea caseta din secțiunea 4), care vizează în primul rând tinerii care nu lucrează și nici nu urmează studii sau cursuri de formare profesională, cu scopul de a combina acțiunile concrete ale statelor membre și ale UE cu prioritățile identificate de Strategia Europa 2020, de concluziile Consiliului din iunie 2011 privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor⁹ și de recomandarea Consiliului privind politicile de combatere a părăsirii timpurii a școlii¹⁰. Inițiativa se bazează pe un parteneriat puternic între statele membre și Comisie și încurajează acțiunea concertată între autoritățile statelor membre, întreprinderi, partenerii sociali și UE.

2. ROLUL ESENȚIAL AL STATELOR MEMBRE

Amploarea problemelor și cauzele profunde ale șomajului în rândul tinerilor variază de la un stat membru la altul, însă următorii factori pot fi identificați în majoritatea cazurilor:

- Părăsirea timpurie a școlii fără a obține o calificare.
- Lipsa competențelor relevante și a experienței profesionale.
- Locuri de muncă precare urmate de perioade de șomaj.
- Posibilități de formare limitate.
- Programe active în domeniul pieței forței de muncă insuficiente/inadecvate.

Deși situația este deosebit de dificilă în mai multe țări, există, de asemenea, state cu performanțe mai bune, de la care se poate învăța. În majoritatea statelor membre (18 din 27), rata șomajului în rândul tinerilor depășește 20% (date Eurostat din octombrie 2011). În șase state membre ratele sunt cuprinse între 10 și 20%, în treisprezece state ratele variază între 20 și 30%, iar în cinci state ratele depășesc 30% (EL, ES, IRL, PT, SK). Doar în trei state membre ratele șomajului în rândul tinerilor sunt mai mici de 10% (AT, DE, NL).

Responsabilitatea principală pentru combaterea șomajului în rândul tinerilor revine statelor membre, inclusiv la nivel regional și local. Autoritățile din statele membre finanțează programe școlare și sociale și au mijloacele de acțiune politică și bugetele necesare pentru sprijinirea programelor de ocupare a forței de muncă în rândul tinerilor. Partenerii sociali la nivel național sau sectorial joacă, de asemenea, un rol important, în special în domenii cum ar fi ucenicia, formarea profesională și metodele de lucru.

Nivelul UE poate juca un rol de susținere, ajutând statele membre să amelioreze situația tinerilor în ceea ce privește ocuparea forței de muncă și educația, în două moduri:

- **Prin analiza politicilor și a performanțelor naționale**, evidențiind prioritățile din perspectiva UE și propunând linii de acțiune pe baza bunelor practici: acest lucru se realizează prin examinarea reciprocă și coordonarea politicilor economice, de ocupare a forței de muncă, de educație și sociale în contextul Strategiei Europa 2020,

⁹ Concluziile Consiliului 11838/11 din 20 iunie 2011 privind promovarea încadrării în muncă a tinerilor.
¹⁰ JO C 191(2011).

elaborate pe o bază anuală prin intermediul semestrului european de guvernare economică.

- **Prin susținerea financiară a acțiunilor naționale și transfrontaliere**, în conformitate cu prioritățile convenite: acest lucru se realizează prin diverse programe, în special programe ale Fondului social european și alte programe ale UE precum Programul de învățare pe tot parcursul vieții, Tineretul în acțiune și PROGRESS, ultimul menționat sprijinind în special noi abordări ale politicilor, prin experimentarea socială. Alte fonduri ale UE, precum Fondul european de dezvoltare regională, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală, Fondul european pentru pescuit sau Fondul european de integrare a resortisanților țărilor terțe susțin, de asemenea, măsuri care contribuie la combaterea șomajului în rândul tinerilor.

În urma primului semestru european de guvernare economică din 2011, Comisia, în Analiza anuală a creșterii pe 2012, atrage atenția asupra primelor indicii din care reiese că statele membre nu reacționează în mod suficient de eficace la recomandările formulate. Dată fiind gravitatea situației descrise mai sus, Comisia consideră că, fără a mai aștepta recomandările specifice fiecărei țări din 2012, statele membre, în special cele cu cele mai mari rate ale șomajului în rândul tinerilor, ar trebui să ia măsuri decisive în următoarele patru domenii principale:

- Prevenirea părăsirii timpurii a școlii

Primul pas pentru a ajuta tinerii să aibă perspective mai bune este acela de a le furniza competențele adecvate în cadrul sistemelor de învățământ și de a preveni părăsirea timpurie a școlii sau a programelor de ucenicie¹¹. Consiliul a adoptat o recomandare privind reducerea părăsirii timpurii a școlii (PTS) în iunie 2011. Aceasta reprezintă un instrument-cheie în vederea atingerii țintei Strategiei Europa 2020 privind reducerea PTS de la 14% la mai puțin de 10%. Soluțiile rezidă într-o combinație de măsuri de prevenire, intervenție și compensare. Acțiunea imediată prin reintegrarea în programe de formare este esențială pentru a limita intrarea în șomaj a persoanelor care abandonează timpuriu școala.

- Dezvoltarea competențelor relevante pentru piața muncii

Dezvoltarea competențelor ar trebui să fie o trăsătură permanentă a dezvoltării carierei tinerilor. Statele membre trebuie să se asigure că sistemele lor de educație și formare sunt adecvate pentru a înzestra tinerii cu competențele relevante într-un mod eficient. În contextul actual al constrângerilor puternice asupra bugetelor publice, Comisia a încurajat statele membre să acorde prioritate cheltuielilor eficiente pentru educație și formare profesională¹², făcând, de asemenea, eforturi pentru atingerea țintei de 40% din populația cu vârste între 30 și 34 de ani care să fi absolvit ciclul de învățământ terțiar sau echivalent¹³.

Inițiativa emblematică Europa 2020 intitulată „O agendă pentru noi competențe și locuri de muncă” prezintă o propunere de creare a unei interfețe comune – clasificarea europeană a competențelor, calificărilor și ocupațiilor – pentru a realiza o apropiere a domeniilor ocupării forței de muncă, educației și formării. Acest lucru este deosebit de important în sectoarele care se confruntă cu deficite de forță de muncă și în care există un potențial de creare a unor

---

¹¹ În unele țări, ratele de abandon sunt între 20 și 30%.

¹² Comunicarea Comisiei Analiza anuală a creșterii pe 2012, COM (2011)815 din 23 noiembrie 2011.

¹³ Proiectul de raport comun privind educația și formarea 2020, COM(2011)902, din 20 decembrie 2011.

noi locuri de muncă, precum sectorul sănătății. De asemenea, Comisia solicită realizarea unor reforme pentru a se asigura recunoașterea calificărilor profesionale¹⁴ și propune crearea unui pașaport european al competențelor, pentru a ajuta cetățenii să-și înregistreze competențele într-un mod transparent și comparabil.

Lipsa competențelor lingvistice poate împiedica mobilitatea tinerilor pe piața europeană a forței de muncă. În mod similar, sunt necesare mai multe eforturi pentru ca tinerii să dobândească niveluri suficiente de competențe TIC, obiectiv promovat, de exemplu, de acțiunile din cadrul inițiativei emblematice Europa 2020 intitulată „Agenda digitală”. De asemenea, tinerii având mai mult spirit antreprenorial și mai multe competențe antreprenoriale vor avea mai multe șanse de a găsi un loc de muncă și de a iniția proiecte de succes. În acest context, Comisia intenționează să investească o parte din bugetul pe 2013 în activități de cercetare în domeniul TIC, pentru a sprijini tinerii inovatori și întreprinzători.

- Susținerea primei experiențe profesionale și a formării la locul de muncă

Dobândirea de competențe ar trebui să fie însoțită de un accent puternic asupra ocupării forței de muncă în vederea dezvoltării experienței profesionale. Programele de ucenicie, plasamentele în întreprinderi și stagiile sunt deosebit de importante întrucât, dacă îndeplinesc standardele de calitate necesare, ele oferă tinerilor posibilitatea de a dobândi atât competențele, cât și experiența profesională relevantă. Partenerii sociali pot contribui la dezvoltarea unor programe care să asigure intrarea unui număr mai mare de tineri în lumea muncii, chiar și pentru experiențe profesionale de scurtă durată. Politicile active în domeniul pieței forței de muncă și îmbunătățirea serviciilor de ocupare a forței de muncă ar trebui să sprijine realizarea unor astfel de experiențe de către tineri. Programele de sprijin precis orientate ar putea contribui la susținerea perfecționării competențelor, precum și a procesului de căutare a unui loc de muncă, inclusiv în alte regiuni și, posibil, în alte state membre.

- Accesul la piața forței de muncă: obținerea unui (prim) loc de muncă

Înzestrarea tinerilor cu competențele și experiența profesională relevantă reprezintă o condiție necesară, dar nu și suficientă. Este, de asemenea, necesar ca accesul tinerilor la piața muncii să fie facilitat. În special, în conformitate cu recomandările existente, statele membre ar trebui, atunci când este adecvat, să reformeze legislația privind protecția locurilor de muncă, în consultare cu partenerii sociali, reducând rigiditatea excesivă a contractelor permanente și oferind protecție și un acces facilitat la piața forței de muncă celor rămași în afara acesteia¹⁵. Statele membre ar trebui să acorde atenție impactului pe care un nivel excesiv al costurilor nesalariale ale forței de muncă îl poate avea asupra cererii de forță de muncă de care pot beneficia persoanele care intră în viața activă.

Realizarea acestor reforme este esențială întrucât ele pot contribui la deschiderea piețelor muncii pentru tinerii în căutarea unui loc de muncă și pentru tinerii antreprenori, prin eliminarea unor restricții nejustificate privind întreprinderile și serviciile profesionale, profesiile juridice, consultanța contabilă sau tehnică, sectorul sănătății și sectorul social, precum și prin promovarea activităților independente, inclusiv asigurarea unui sprijin adecvat tinerilor în domeniul dezvoltării întreprinderilor.

---

¹⁴ Conform angajamentului său din cadrul Actului privind piața unică, Comisia a prezentat o propunere privind revizuirea normelor UE privind recunoașterea calificărilor profesionale [COM (2011) 883 final din 20 decembrie 2011].

¹⁵ Analiza anuală a creșterii pe 2012, COM (2011)815 din 23 noiembrie 2011.

3. ROLUL JUCAT DE UE ÎN CADRUL INIȚIATIVEI PRIVIND OPORTUNITĂȚILE PENTRU TINERI

În cadrul Inițiativei privind oportunitățile pentru tineri, se propune ca statele membre și UE să-și unească eforturile, pornind de la cele două categorii de acțiune descrise mai sus. Pe lângă consolidarea examinării politicilor și performanțelor naționale în cadrul Strategiei Europa 2020, este necesară intensificarea eforturilor de mobilizare deplină a sprijinului financiar și a instrumentelor UE.

3.1. O mai mare utilizare a Fondului social european pentru măsuri de promovare a ocupării forței de muncă vizând tinerii

Eforturile naționale ar trebui să fie însoțite de optimizarea utilizării sprijinului financiar UE disponibil, fie prin fondurile structurale, fie printr-o serie de alte acțiuni pe care Comisia le va întreprinde.

În perioada actuală de implementare a fondurilor structurale (2007-2013), statele membre au planificat să aloce două treimi din fondurile disponibile prin Fondul social european măsurilor privind educația și ocuparea forței de muncă. O parte semnificativă din această finanțare va fi în beneficiul tinerilor. Aceasta reprezintă un total de 79 de miliarde de EUR, incluzând contribuțiile naționale. În plus, în cadrul FEDER, 7,2 miliarde EUR sunt alocate infrastructurilor din domeniul educației, iar 555 milioane EUR infrastructurilor din domeniul îngrijirii copiilor, acestea din urmă contribuind în special la întoarcerea tinerelor mame pe piața muncii.

Cu toate acestea, la sfârșitul anului 2011, în statele membre încă există 30 miliarde EUR din cadrul programelor FSE care nu au fost încă angajate în activități concrete. De asemenea, eforturile de combatere a șomajului în rândul tinerilor adesea nu corespund gravității problemei. Pe lângă necesitatea de a accelera punerea în aplicare, întrucât aceasta va fi decisivă pentru ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor, sunt necesare noi abordări, de exemplu încurajarea participării tinerilor la programe de ucenicie/formare sau promovarea spiritului antreprenorial printre tineri, inclusiv în domeniul economiei sociale. În peste jumătate din statele membre, șomajul în rândul tinerilor este mai mare decât media UE¹⁶. Deși nu se poate demonstra existența unei relații de cauzalitate, datele disponibile arată că în mai multe dintre statele membre cu cele mai mari niveluri de șomaj în rândul tinerilor, programele FSE nu sunt suficient orientate asupra tinerilor. De exemplu, în iunie 2010, ratele șomajului în rândul tinerilor în Grecia, Italia și Lituania au fost de 32%, 27% și respectiv 36%, iar în aceste state membre tinerii au reprezentat numai 11%, 15% și respectiv 14% din beneficiarii FSE.

Accelerarea punerii în aplicare va fi decisivă pentru creșterea ocupării forței de muncă în statele membre cu cele mai proaste rezultate privind executarea și cu performanțe slabe în ceea ce privește șomajul în rândul tinerilor (BG, EL și RO).

Statele membre cu rate peste medie ale șomajului în rândul tinerilor și cu rate de executare bugetară de nivel mediu¹⁷ (CY, IT, PL, SE și SK) ar trebui să se concentreze asupra dificultăților specifice, fie în ceea ce privește punerea în aplicare (IT), fie în privința readaptării măsurilor FSE, pentru a răspunde unor necesități specifice precum adecvarea

---

¹⁶ BG, CY, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LT, LV, PL, PT, RO, SE, SK și UK.

¹⁷ Conform datelor furnizate de statele membre privind nivelul național al plăților FSE în raport cu alocarea totală la sfârșitul trimestrului 3 din 2011.

competențelor sau stimularea angajatorilor și facilitarea accesului tinerilor la împrumuturi pentru întreprinderi nou înființate (PL).

În ceea ce privește statele membre cu rate de executare peste 40% și rate ale șomajului în rândul tinerilor peste media UE, există posibilitatea de a mări participarea tinerilor la programele FSE și de a acorda atenție unor măsuri specifice vizând tinerii (EE, ES, LT și LV).

Reorientarea asupra măsurilor vizând tinerii și accelerarea punerii în aplicare ar putea contribui la reducerea rapidă a șomajului în rândul tinerilor. Majoritatea țărilor menționate (BG, EE, EL, ES, IE, LV, RO, SE, SK și UK) au identificat persoanele care renunță timpuriu la educație și formare drept una dintre principalele categorii de tineri șomeri și consideră că aceasta reprezintă o categorie prioritară în ceea ce privește îmbunătățirea ocupării forței de muncă în rândul tinerilor.

Comisia va sprijini o mai bună aplicare a FSE în domeniul ucenicilor/stagiilor și al antreprenoriatului, inclusiv al antreprenoriatului social, cu utilizarea asistenței tehnice FSE, pentru elaborarea și schimbul de bune practici.

3.2. Abordări inovatoare în sprijinul tranziției de la școală la muncă

Învățarea la locul de muncă este un element esențial pentru facilitarea trecerii tinerilor de la studii la viața profesională și pentru crearea unei forțe de muncă viitoare calificate. În ultimii ani s-a ajuns la un larg consens între autoritățile publice, partenerii sociali și sectorul antreprenorial cu privire la faptul că educația și formarea profesională ar trebui să combine teoria și practica (învățare „prin ucenicie”, „duală” sau „printr-o abordare duală”).

În ciuda acestui consens general, **disponibilitatea unor astfel de posibilități de formare este dezvoltată în mod neuniform în UE**. Cooperarea la nivelul UE în domeniul educației și formării profesionale (EFP), așa-numitul proces de la Copenhaga, a stabilit un program de lucru ambițios pentru statele membre și partenerii sociali care abordează aspecte-cheie precum calitatea și finanțarea proiectelor EFP. Programul Leonardo da Vinci al Uniunii Europene finanțează deja proiecte concrete în domeniul EFP. Inițiativele variază de la posibilități de formare profesională în străinătate pentru beneficiari individuali la eforturi de cooperare transnațională pe scară largă.

Cu toate acestea, **sunt necesare mai multe eforturi** ale statelor membre, atât la nivel național, cât și regional, pentru a îmbunătăți furnizarea învățării printr-o abordare duală, adaptată necesităților pieței forței de muncă. **O consolidare a implicării întreprinderilor**, precum și a **sectorului public**, este necesară pentru a oferi tinerilor posibilități de lucru și formare, de exemplu în cadrul strategiilor de responsabilitate socială a întreprinderilor. Parteneriatele strategice între diferite părți interesate implicate pot servi drept exemple.

Stagiile pot ajuta studenții și tinerii absolvenți să realizeze o primă experiență profesională. Creșterea ofertei de posibilități de învățare la locul de muncă trebuie să fie însoțită de un angajament clar în ceea ce privește condițiile de realizare a acestora. În 2012, Comisia va prezenta un cadru de calitate care să sprijine furnizarea și realizarea unor stagii de înaltă calitate, incluzând o viziune de ansamblu privind stagiile la nivelul UE, care să mărească transparența în ceea ce privește condițiile de efectuare a stagiilor în întreaga UE.

Statele membre și actorii de pe piața muncii pot face mai multe pentru a pune în aplicare **garanția pentru tineri**, asigurându-se că, la patru luni de la terminarea școlii, tinerii fie lucrează, fie își continuă educația, fie urmează cursuri de (re)calificare, acordându-se o atenție deosebită tinerilor care părăsesc timpuriu școala și altor categorii vulnerabile de tineri. La cererea Parlamentului European, Comisia va lansa în 2012 o acțiune pregătitoare pentru „Măsurile de activare vizând tinerii – punerea în aplicare a inițiativei Tineretul în mișcare”, punând accentul pe garanția pentru tineri, cu un buget de 4 milioane EUR. Experiența dobândită cu ajutorul acestei acțiuni poate fi valorificată în cadrul unor programe puse în aplicare cu sprijinul FSE.

3.3. Sprijinirea mobilității tinerilor pe piața muncii

Erasmus este cel mai reprezentativ program al UE în domeniul educației și formării, în cadrul căruia 250 000 de studenți pe an au posibilitatea de a învăța și a lucra în străinătate. În plus, programul finanțează cooperarea între instituții de educație superioară din întreaga Europă. Programul acordă sprijin nu numai studenților, ci și profesorilor și personalului din întreprinderi care doresc să predea în străinătate, precum și formării personalului universitar. Comisia va **valorifica succesul programelor de mobilitate pentru a sprijini mobilitatea și eficiența pieței muncii**.

Pentru a soluționa nepotrivirile dintre posturile disponibile și persoanele în căutarea unui loc de muncă, Comisia, cu sprijinul Parlamentului European, instituie un **program specific de mobilitate a locurilor de muncă** având scopul de a ajuta tinerii să-și găsească un loc de muncă în alt stat membru al UE, precum și întreprinderile în vederea ocupării posturilor vacante greu de acoperit. Prin acțiunea pregătitoare „Primul tău loc de muncă EURES”, Comisia va sprijini tinerii și angajatorii (în special IMM-urile) în vederea impulsivării recrutărilor și a plasării forței de muncă la nivel transnațional.

Învățarea nonformală poate, de asemenea, contribui la rezolvarea problemei șomajului în rândul tinerilor. Prin urmare, **serviciul european de voluntariat va fi intensificat în ultimii doi ani ai programului actual „Tineretul în acțiune”**. Obiectivul va fi de a plasa cel puțin 10 000 de voluntari. Astfel de experiențe în alt stat membru pot furniza competențe importante și pot ajuta tinerii să intre pe piața forței de muncă. În același timp, Comisia instituie **Corpul voluntar european de ajutor umanitar**, care oferă noi oportunități tinerilor europeni.

Acțiunea „**Erasmus pentru întreprinzători**” promovează mobilitatea întreprinzătorilor prin schimburi de experiență transfrontaliere, oferind viitorilor sau noilor întreprinzători posibilitatea de a învăța de la întreprinzători-gazdă cu experiență din alte state membre. În schimb, întreprinzătorii-gazdă au posibilitatea de a obține o perspectivă nouă asupra activității lor și noi contacte de afaceri în străinătate. Peste 4 200 de întreprinzători și-au depus candidatura de la începutul programului, fiind acceptate aproximativ 86% din cereri. Până în prezent, s-au organizat 850 de schimburi.

4. ETAPELE URMĂTOARE

În săptămânile următoare, Comisia va discuta situația economică și socială cu fiecare stat membru, în cadrul pregătirii semestrului european de guvernare economică 2012. Ea va colabora cu formațiunile relevante ale Consiliului și cu Parlamentul European pentru a

transpune rapid în practică elementele Inițiativei privind oportunitățile pentru tineri, conform casetei de mai jos.

Comisia va colabora cu partenerii sociali europeni, invitându-i să se implice în mod activ și concret în această inițiativă, și va căuta sprijinul și contribuția tuturor părților interesate.

O nouă inițiativă privind oportunitățile pentru tineri

Mobilizarea FSE pentru susținerea dezvoltării competențelor și a tranziției de la studii la muncă

- *Diferite state membre ar putea folosi mai mult fondurile UE disponibile, inclusiv prin reprogramarea și accelerarea punerii în aplicare, pentru a crea programe de sprijinire a tinerilor pe scară mai largă, concentrându-se asupra combaterii părăsirii timpurii a școlii și asupra îmbunătățirii posibilităților de angajare. Acest lucru este deosebit de important pentru statele membre în care șomajul și precaritatea în rândul tinerilor sunt foarte ridicate. Comisia dorește să colaboreze cu statele membre utilizând proceduri accelerate pentru modificarea programelor operaționale, oferind asistență tehnică din partea UE și o recuperare accelerată a sumelor necheltuite.*
- *Comisia va folosi 1,3 milioane EUR din asistența tehnică FSE pentru a sprijini instituirea unor programe de tipul uceniciei prin intermediul FSE, iar o sumă de 3 milioane EUR din asistența tehnică FSE se va concentra, printre altele, asupra instituirii unor programe de sprijinire a noilor întreprinzători tineri și a întreprinzătorilor sociali.*
- *Comisia va sprijini definirea de către statele membre a unor măsuri destinate tinerilor în cadrul pregătirii programelor lor pentru următoarea perioadă a FSE.*

Sprijinirea tranziției de la studii la muncă

- *Statele membre, în cooperare cu partenerii sociali, ar trebui să urmărească o creștere substanțială a posibilităților de ucenicie existente în UE și să se asigure că acestea oferă tinerilor oportunități reale în ceea ce privește o experiență și o formare profesională specifice, dobândite la locul de muncă, facilitând astfel trecerea către forme de angajare mai stabile. O creștere de cel puțin 10% în UE până la sfârșitul lui 2013 ar oferi în total 370 000 de stagii de ucenicie în plus¹⁸.*
- *Partenerii sociali ar trebui să examineze, după caz, împreună cu autoritățile statelor membre, cele mai adecvate modalități de punere în aplicare a obiectivului specific de „promovare a unor stagii de ucenicie mai numeroase și de calitate mai bună”, în cadrul acordului lor autonom privind „piețele forței de muncă favorabile incluziunii” (2010).*
- *Comisia va consolida substanțial sprijinul acordat mobilității pentru studii a studenților din învățământul superior și a celor care efectuează cursuri de formare profesională. Direcționând cât mai multe fonduri către plasamentele în întreprinderi, s-ar putea realiza o creștere de 30% a numărului de plasamente, urmărindu-se realizarea a minimum 130 000 de plasamente în 2012 în cadrul programelor Erasmus și Leonardo da Vinci.*

¹⁸

La începutul anului 2012 Comisia va prezenta un studiu cuprinzător privind oferta de stagii de ucenicie în UE. În prezent, aproximativ 40% din elevii din ciclul secundar superior din UE realizează experiențe de formare profesională de tip ucenicie. Cu toate acestea, mai puțin de jumătate dintre aceștia urmează o formare duală, care combină teoria și practica la locul de muncă.

- *În prima parte a anului 2012, Comisia va lansa o campanie având un buget de 1,5 milioane EUR, care își va propune să sensibilizeze întreprinderile în legătură cu plasamentele Erasmus și Leonardo da Vinci și să încurajeze întreprinderi-gazdă potențiale să primească stagii europeni.*
- *În 2012, Comisia va prezenta un cadru de calitate care să sprijine furnizarea și realizarea unor stagii de înaltă calitate, incluzând o viziune de ansamblu privind stagiile la nivelul UE, pentru a mări transparența în ceea ce privește condițiile de efectuare a stagiilor în întreaga UE.*
- *Este necesar ca statele membre și actorii de pe piața muncii să-și intensifice eforturile pentru a pune în aplicare garanția pentru tineri, asigurându-se că, la patru luni de la terminarea școlii, tinerii fie lucrează, fie își continuă educația, fie urmează cursuri de (re)calificare, acordându-se o atenție deosebită tinerilor care părăsesc timpuriu școala și altor categorii vulnerabile de tineri. Comisia va lansa în 2012 o acțiune pregătitoare pentru „Măsurile de activare vizând tinerii – punerea în aplicare a inițiativei Tineretul în mișcare”, punând accentul pe garanțiile pentru tineri, cu un buget de 4 milioane EUR.*
- *Comisia va investi o parte semnificativă a bugetului de 6 milioane EUR destinat inovării sociale în proiecte inovatoare, vizând tinerii în situații și din zone defavorizate.*
- *Alocarea bugetară pentru Serviciul european de voluntariat va fi consolidată pentru a oferi cel puțin 10 000 de posibilități de voluntariat în 2012.*

Sprijinirea mobilității pieței forței de muncă

- *EURES, portalul mobilității europene, publică în momentul de față peste 1,2 milioane de anunțuri de angajare și 700 000 de CV-uri. În cursul anului 2012, statele membre ar trebui să creeze servicii specifice de recrutare EURES, precum și măsuri de sprijin pentru a se asigura că cel puțin 100 000 dintre ofertele de muncă EURES sunt ocupate cu succes de tineri, intensificând astfel utilizarea EURES.*
- *Începând din 2012, programul „Primul tău loc de muncă EURES”, lansat de Comisie în 2011, va acorda sprijin financiar direct astfel încât aproximativ 5 000 de tineri să-și găsească un loc de muncă într-un alt stat membru în intervalul 2012-2013. Acesta va servi drept program-pilot, urmărindu-se extinderea sistemului și creșterea numărului de plasamente de muncă.*
- *Se preconizează că Erasmus pentru antreprenori va finanța aproximativ 600 de schimburi suplimentare în 2012.*

O realizare consolidată a politicilor în cadrul semestrului european

- *Comisia va efectua o evaluare suplimentară și o analiză aprofundată a măsurilor luate de statele membre pentru combaterea șomajului în rândul tinerilor și va prezenta un raport în cadrul reuniunii informale a Consiliului miniștrilor muncii și afacerilor sociale din aprilie 2012.*

- *Comisia invită statele membre să discute ajustările necesare ale sistemelor lor de educație și formare prin intermediul cadrului strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale („ET2020”).*
- *Comisia va oferi statelor membre orientări specifice privind măsurile de combatere a șomajului în rândul tinerilor, cu ocazia contactelor bilaterale de pregătire a programelor naționale de reformă 2012.*
- *Comisia va aborda dimensiunea „tineret” în recomandările specifice fiecărei țări pe care le va formula în mai 2012.*